

Uppvidinge kommun

Rektorn vid Åsedaskolan 7-9

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Åsedaskolan 7-9
i Uppvidinge kommun

Tillsyn i Åsedaskolan 7-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppvidinge kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Åsedaskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Åsedaskolan är en grundskola centralt placerad i tätorten Åseda i Uppvidinge kommun. Skolan, som är en F-9 skola, omfattar två skolenheter, Åsedaskolan F-6 och Åsedaskolan 7-9, varav detta beslut avser skolenheten för årskurserna 7-9. Åsedaskolan 7-9 har vid tidpunkten för tillsynen 144 elever. I årskurs 7 och 8 finns tre parallella klasser, och i årskurs 9 finns två parallella klasser. På skolan finns också tre så kallade internationella klasser. Åsedaskolan 7-9 leds av en rektor som påbörjade sitt uppdrag i samband med Skolinspektionens senaste tillsyn, år 2009. Personalen är organiserad i tre arbetslag som leds av var sin arbetslagsledare. I elevhälsan ingår specialpedagog, kurator och skolsköterska. I Uppvidinge kommun finns också en central elevhälsa med placering i Åseda, som innefattar skolpsykolog, specialpedagog och skolläkare.

Enligt nationell statistik från 2012/2013 visar jämförelser mellan slutbetygen i årskurs 9 och resultaten på de nationella ämnesproven i matematik på att 17 procent av eleverna fått ett högre slutbetyg i förhållande till resultatet på det nationella ämnesprovet. I engelska har 7 procent av eleverna fått ett högre betyg än resultatet på det nationella ämnesprovet och i svenska har 10 procent fått ett högre betyg. I ämnet svenska som andraspråk saknas statistik på grund av för litet underlag.

En jämförelse mellan slutbetygen i årskurs 9 och resultaten på de nationella ämnesproven 2012/2013 i ämnet fysik visar att 63 procent av eleverna har fått ett högre slutbetyg i förhållande till resultatet på de nationella ämnesproven. Motsvarande jämförelse från läsåret 2011/2012 visar att 25 procent av eleverna får ett högre slutbetyg. Det saknas nationell statistik för de nationella ämnesproven i biologi och kemi för läsåret 2011/2012 och 2012/2013.

Nationell statistik för läsåret 2012/2013 visar att 92 procent av eleverna i årskurs 9 nådde som lägst betyget E i samtliga ämnen. Under perioden år 2009 – 2013 varierar andelen elever som nådde målen/kunskapskraven i samtliga ämnen mellan 70 (år 2010) och 92 procent (år 2013). Under samma tidsperiod visar att det genomsnittliga meritvärdet har ökat från 193 (år 2011) till 212,3 (år 2013). Andelen behöriga elever till yrkesförberedandeprogram på gymnasieskolan år 2013 är 95 procent i jämförelse med 80 procent år 2011. De högsta genomsnitt-

liga betygspoängen för läsåret 2012/2013 finns i ämnena hem och konsumentkunskap (17,7) och slöjd (14,8). De lägsta genomsnittliga betygspoängen för läsåret 2012/2013 fanns i ämnena geografi (10,6) och samhällskunskap (11,1).

En jämförelse mellan flickor och pojkars resultat i slutbetygen från 2013 visar att flickornas genomsnittliga meritvärde är 228 jämfört med pojkarnas 192. En jämförelse mellan flickors och pojkars resultat i betygen från år 2013 visar störst skillnad i betyg i ämnet musik där flickornas genomsnittliga betygspoäng är 15,4 jämfört med pojkarnas 11,3. Skillnader i betyg mellan flickor och pojkar kan konstateras då flickornas genomsnittliga betyg i alla ämnen ligger högre än det genomsnittliga värdet för årskurs 9.

Helhetsbedömning

Skolverket genomförde regelbunden tillsyn i Uppvidinge kommun år 2009 med besök på Åsedaskolan 7–9 i oktober som då bestod av en enhet F–9. Skolverket bedömde i sitt beslut (dnr 43–2009:2 049) bland annat att skolan behövde utveckla arbetet med värdegrundarbete, likabehandlingsplan, undervisning i svenska som andraspråk, den låga måluppfyllelsen i matematik och överensstämmelsen mellan slutbetyg och nationella prov.

Åsedaskolan har sedan tillsynen 2009 gjort stora förändringar som bidragit till en positiv utvecklingsriktning inom flera av de områden som Skolverket påtalade år 2009. Åsedaskolan 7–9 leds idag av en rektor och utgör en egen skolenhet. Måluppfyllelsen har förbättrats över tid, och överensstämmelsen mellan slutbetyg och nationella prov förbättrats inom ämnena svenska, matematik och engelska. Dock kvarstår stora skillnader i överensstämmelse mellan resultat vid nationella prov och slutbetyg i ämnet fysik.

Skolinspektionen bedömer att Åsedaskolan F–9 har brister inom det systematiska kvalitetsarbetet, vilket ska omfatta planering, uppföljning, och utveckling av utbildningen. Inom det systematiska kvalitetsarbetet saknas en analys av förbättringsområden, samt beslut om förbättringsåtgärder.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolan måste förbättra sitt arbete med att utveckla elevinflytandet i undervisningen, utveckla samverkan i arbetet med att nå utvecklingsmålen. Det kvarstår vidare för huvudmannen att säkerställa att de elever som är i behov av studierhandledning på modersmålet får detta stöd. Skolinspektionen har också konstaterat brister inom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppvidinge kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 15 september 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål. Lärarna ska vidare ge elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vid intervjuer med elever och lärare framkommer att undervisning i olika ämnesområden inte samordnas. Någon elev ger dock exempel på att lärare samordnar ämnesområden inom sin undervisning och ger exempel i ämnen där en lärare undervisar i flera ämnen. Vid lärarintervjuerna uppger lärarna att de inom de ämnen de undervisar i strävar efter att samordna en del områden, men att samordning av olika ämnesområden i form av ämnesövergripande undervisning inte sker. Rektor bekräftar att det inte bedrivs ämnesövergripande undervisning utöver det som sker då enskilda lärare samordnar mellan de ämnen de själva undervisar i. Rektorn uppger dock han länge drivit frågan kring samordning av olika ämnesområden och att det på skolan finns en grupp lärare som planerar ett sådant arbetssätt utifrån teman som är menade att bedrivas i form av ämnesövergripande undervisning under kommande läsår.

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att samverkan, i syfte att nå utbildningsmålen och för att ge eleverna en överblick och sammanhang, är ett

utvecklingsområde på skolan. Vid lärarintervjuerna framkommer att lärare samverkar till viss del över åldersgränserna inom olika ämnesgrupper, men att samverkan sker sporadiskt. Vid lärarintervjuerna framkommer vidare att den samverkan som sker är till stor del sker mellan lärare som undervisar vid samma skolenhet, i samma klasser eller samma ämnen. Enligt rektor sker inte samverkan i perspektivet F-9, och det framgår att samverkan mellan lärarna i arbetet med att nå utbildningens mål behöver förbättras.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att det på skolan finns en variation mellan i vilken utsträckning lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. När det gäller möjligheten till extra ledning och stimulans beskriver eleverna i årskurs 7-9 att det är sällan de får en mer utmanande uppgift om de blir färdiga före kamraterna. Intervjuade elever ger bland annat exempel på undervisning där eleverna i stor utsträckning arbetar med samma typ av uppgifter, på samma sätt. Det finns dock elever som i intervjun kan ge exempel på att det ibland kan förekomma uppgifter där de där de utmanas i sitt lärande utöver de vanliga uppgifterna. Flera elever ger exempel på att de i matematik får fortsätta i nästa kapitel om de blir snabbt färdiga. Intervjuade lärare menar att det ofta är mer fokus på de elever som är i behov av stöd och att de elever som behöver ytterligare ledning och stimulans får klara sig mer på egen hand. Rektor uppger att han upplever att en del av lärarna har kommit långt i sitt arbete med ledning och stimulans, medan andra lärare har en bit kvar att utveckla inom detta område.

Mot denna bakgrund ska skolan se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen. Vidare ska skolan se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

3 kap. 3 § skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Läroplanen anger att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår vidare att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av de intervjuer som Skolinspektionen genomfört framkommer att det formella inflytandet i form av olika råd såsom klassråd och elevråd ger eleverna möjlighet att påverka och utöva inflytande över skolans verksamhet. Utifrån intervjuer med elever, lärare och rektor framgår det dock att elevernas möjlighet till ett reellt inflytande på undervisningens innehåll behöver utvecklas. Intervjuade elever ger exempel på att deras inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll varierar mellan lärare och ämnen. Eleverna upplever att inflytandet ofta begränsas till val mellan alternativ och ordningsföljd på arbetsuppgifter och att det är lärarens planering som till stor del styr det område som man arbetar med. Lärare lyfter elevinflytandet som ett utvecklingsområde i en av intervjuerna och menar att det formella elevinflytandet är på plats men att kollegiet nu bör fundera över hur elevinflytandet ytterligare kan stärkas i förhållande till undervisningen. Rektor bekräftar bilden av att det varierar hur lärarna tillgodoser elevernas rätt till inflytande och att det finns en variation kring hur eleverna släpps in i arbetet kring exempelvis undervisningens innehåll.

Mot denna bakgrund måste rektorn och lärarna säkerställa att eleverna ges möjlighet till ett reellt inflytande på såväl arbetssätt, arbetsformer som undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd**Bedömning**

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska anmäla det till rektorn som i sin tur ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska skolan ge studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det. Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska anmäla det till rektorn som i sin tur ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Vid intervjuer med såväl rektor som lärare framkommer att studiehandledning på modersmålet inte fullt ut kan tillgodoses i alla språk för elever som bedöms ha behov av detta.

Elevhälsan på Åseda 7-9 har upprättat en broschyr som innehåller skriftliga rutiner kring hur elevhälsan arbetar. När det gäller att förmedla information till rektorn om risk för att en elev befaras att inte nå kunskapskraven finns det enligt intervjun med elevhälsan skriftliga rutiner att följa i den upprättade broschyren. Elever för vilka måluppfyllelsen inger anledning till oro ska uppmärksammas och om man befarar att en elev inte kommer att nå kunskapskraven ska detta anmälas till rektorn. I intervjuerna med representanter från elevhälsan framkommer att rektorn inleder en utredning när rektorn får veta att man befarar att en elev inte kommer att nå målen. Elevhälsan uppger dock att de inte upplever att rutinerna kring anmälan alltid efterföljs av lärarna och att det råder osäkerhet kring elevhälsans rutiner bland lärarna. Lärarna ansvarar för att skriva åtgärdsprogram, och uttrycker att de gjort ett fåtal utredningar. Vid lärarintervjun framkommer en osäkerhet i lärargruppen kring skolans rutiner kring elever i behov av särskilt stöd. Någon lärare menar att de kan blir bättre på de rutiner som finns kring hur de ska hantera elever i behov av särskilt stöd. Rektor bekräftar att det finns personal som ännu inte är förtrogna med de rutiner som rör anmälan till rektor och uppger att finns elever vid skolan som har åtgärdsprogram som inte föranletts av någon pedagogisk utredning.

Mot bakgrund av ovanstående måste huvudmannen se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det, och rektor måste se till att se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, anmäler detta till rektorn som i sin tur ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att elever och dess vårdnadshavare i grundskolan minst en gång per termin har ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Motivering

Av skollagen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

I elevintervjuer framkommer uppgifter om att utvecklingssamtal sista terminen i årskurs 9 i vissa fall kan vara frivilligt för elever och vårdnadshavare vilket uppges innebära att inte alla elever i årskurs 9 har utvecklingssamtal denna termin. Detta bekräftas delvis vid lärarintervjuerna då någon av lärarna framhåller att de elever som riskerar att få betyget F i något ämne inte erbjuds möjlighet att välja utan att deras utvecklingssamtal är obligatoriska. Skolinspektionen vill betona att utvecklingssamtal ska ske minst en gång varje termin och detta gäller även den sista terminen i årskurs 9.

Mot denna bakgrund ska rektor se till att elever och dess vårdnadshavare i grundskolan minst en gång per termin har ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Författning

10 kap. 12 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn tar ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att det på skolenheten, under medverkan av personal och elever, bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som

består i planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen. Av läroplanen framgår att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av skolans dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare framgår att det på skolan inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete som motsvarar författningarnas krav. Lärarna följer kunskapsutvecklingen för de elever de ansvarar för i respektive årskurs på individnivå, och uppger i intervjun att rektor följer upp elevernas resultat via klasskonferenser. Lärarna uppger vidare att de under konferenser diskuterar viktiga frågor så som skolans måluppfyllelse, och skillnader i pojkars och flickors resultat på uppdrag av rektorn. Det framgår dock av lärarintervjuerna att lärarna själva inte ser någon systematik i de frågor som tas upp och att de inte känner om deras diskussioner omvandlas till analyser av möjliga förbättringsområden i verksamheten.

Enligt rektorn efterfrågar huvudmannen endast resultat och inte analys eller beslut om förbättringsåtgärder. Inte heller efterfrågas någon dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor uppger att det saknas en sammanställning och systematisk utvärdering av skolans resultat i syfte att utveckla skolan kvalitativt. Vidare uppger rektor att kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde för skolan.

Mot bakgrund av detta måste rektor se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Vidare måste rektor ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Uppvidinge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande.
- Se till att elevhälsan arbetar hälsofrämjande.

Motivering

Skollagen anger att det ska finnas elevhälsa för eleverna. Enligt skollagen ska elevhälsan arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Den lokala elevhälsan på Åsedaskola 7-9 har en grundbemanning med skolsköterska, kurator och en specialpedagog. Övriga kompetenser som psykolog och läkare finns tillgängliga inom kommunens centrala elevhälsa.

I intervjun med representanter för elevhälsan på Åsedaskolan 7-9 framkommer att eleverna har tillgång till medicinska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, men intervjuade representanter från elevhälsan uppger att de främst arbetar med åtgärder av reaktiv karaktär och i ringa grad med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Vidare framkommer i intervjuer med representanter för elevhälsan att de genomför hälsofrämjande insatser inom ramen för sin profession för enskilda elever. De är däremot inte involverade i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet avseende Åsedaskolan 7-9. Elevhälsan involveras inte heller i några analyser av hur elevhälsans arbete på skolan fungerar och de eventuella utvecklingsbehov som kan finnas. Av intervjuer framgår också att samverkan i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper sker sporadiskt.

Rektorn måste mot bakgrund av ovanstående säkerställa att elevhälsan ges möjlighet att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Peter Sääw och Annika Mul-
laart Ed deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Lotta Müller
Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.